

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання Семестр	3-й 5-6
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	нормативна

Викладач:

Гаврилей Вікторія Михайлівна

+380977523032, torileo8ua@gmail.com

Юрчишин Юлія Богданівна

+ 380978832567, disinjei@gmail.com

➤ **Опис навчальної дисципліни**

➤ Кількість кредитів	3 (90 год)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	22
Практичні	8
Самостійна робота	60

Коротка анотація до дисципліни

Дисципліна «Педагогіка, психологія» інтегрує знання про індивідуальний світ людини, взятий у психологічних закономірностях його розвитку та функціонування (психологічний аспект), а також знання щодо функцій і механізмів управління розвитком людини (педагогічний аспект). Програма передбачає формування психолого-педагогічної скерованості мислення здобувачів освіти, закладення фундаменту професійної діяльності. Неможливо говорити про ефективність педагогічного впливу без опори на психологічні знання. Навчальна дисципліна передбачає поглиблення теоретичних і

практичних знань, умінь, навичок направлених на особистісний і професійний розвиток здобувачів освіти. Курс спрямований на формування сучасного фахівця загальної середньої освіти, здатного до передачі знань та розуміння особистості учнів, а також розуміння механізмів та закономірностей побудови освітнього процесу, визначенні та створенні умов для успішного оволодіння науково-практичними знаннями на основі аналізу механізмів психології та педагогіки освітньої діяльності та її структурних елементів.

Мета дисципліни

Психологія як наука охоплює широкий спектр явищ, пов'язаних із психічною діяльністю людини. В основі розвитку психології людини лежить постійно зростаючий інтерес до природи людського буття, умов його розвитку і формування в людському суспільстві. Сфера явищ, що вивчається психологією, величезна, сюди входять процеси, стани і властивості людини, що мають різний ступінь складності. Психологія тісно пов'язана з педагогікою, наукою про закономірності виховання, освіти і навчання зростаючих поколінь. Основною метою педагогіки, а так само психології є постановка та інтеграція накопичуваних знань, їх систематизація та практичне застосування.

Завдання вивчення дисципліни

Підвищення рівня знань студентів у галузі психології та педагогіки: ознайомлення студентів з основами педагогічної психології, педагогічної майстерності, їх можливостями, методами та конкретними методиками. Розвиток світогляду і розширення кругозору.

Результати навчання

Опанування дисципліною «Педагогіка, психологія» забезпечить наступні результати. Студент

- Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.
- Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.
- Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.
- Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.
- Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні

потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

- Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.
- Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Soft skills: навички комунікації, лідерство, працювати в команді, раціонально використовувати свій час, розуміння важливості обраної професії, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше.

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 1. Навички міжособистісної взаємодії.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.

- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються вміння, необхідні для виконання практичних завдань та успішного написання обов'язкових самостійних робіт.
- Для покращення результату самостійної роботи студент має можливість повторно один раз написати самостійну роботу у двотижневий термін у час, відведений для консультацій.

Зміст дисципліни:

Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

Змістовий модуль 1 НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ

Змістовий модуль 2 ПСИХОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Календарно-тематичний план дисципліни

Дата тижні	Назва змістових модулів і тем	Форма заняття	К-сть годин	Методи викладу	Модульний контроль
Тиж. 15	Модуль 1.		90 год.		Екзамен
Тиж. 9	Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади педагогічної психології як науки. Психологія навчання.				Поточний контроль
Тижд. 1	Тема 1. Предмет, завдання, історія розвитку і становлення педагогіки.	лекція	2 год.	Презентація, лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми
Тижд. 1	Предмет та завдання педагогічної психології. 1. Мета, завдання та структура педагогічної психології. 3. Місце педагогічної психології в системі наук.	Самостійна робота	10 год.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Виконання завдань для	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми

	3. Основні етапи розвитку педагогічної психології. 4. Методи педагогічної психології.			самостійної роботи	
Тижд. 2	Тема 2. Предмет та методи педагогічної психології.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.
Тижд. 3	Тема 3. Навчання як процес розвитку особистості та його дослідження у дидактиці.	лекція	2 год.	Презентація, лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 4	Тема 4. Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 5	Тема 5. Проблеми психологічного розвитку особистості.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 6	Тема 6. Психологія особистості вчителя.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 7	Тема 7. Психологія особистості вчителя. 1. Педагогічний такт вчителя. 2. Педагогічні здібності, їх структура та формування. 3. Педагогічна перцепція, її механізми та особливості.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усне опитування, письмовий контроль
Тижд. 8	Тема 8. Поняття про навчання та його психологічні механізми.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті

Тижд. 8	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота	15 год.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Виконання завдань для самостійної роботи	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми
Тижд. 9	Модульна контрольна робота №1.	Контрольна робота	2 год.	Практичні вправи, тести	Письмовий контроль
Тиж. 10	Змістовий модуль 2. Психологія виховання. Психологія педагогічної діяльності.				
Тижд. 10	Тема 9. Психологія виховання.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 11	Тема 10. Психологія виховання 1.Проблеми психології виховання на сучасному етапі. 2.Виховання як процес формування цілісної особистості. 3.Психологічні механізми виховання. 4.Теорії виховання, їх характеристика. 5.Вікова динаміка формування властивостей особистості.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.
Тижд. 11	Психологія особистості вчителя. 1. Психологічна структура особистості вчителя. 2. Професійно важливі якості вчителя.	Самостійна робота	15 год.	Самостійне опрацювання	Відповідь на практичному занятті

	3. Авторитет вчителя та чинники його формування				
Тижд. 12	Тема 11. Психологія педагогічної діяльності	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 13	Тема 12. Психологія педагогічного спілкування.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 14	Тема 13. Своєрідність та структура педагогічної праці, її функції. 1.Рівні результативності педагогічної діяльності. 2.Види, функції та умови ефективності педагогічної оцінки.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.
Тижд. 15	Модульна контрольна робота №2.	Контрольна робота	2 год.	Тестування	Письмовий контроль
	Питання, які виносяться на екзамен	Самостійна робота	20 год.	Самостійне опрацювання	Усне опитування

Завдання самостійної роботи подаються на лекційному занятті та містяться у методичних вказівках до проведення практичних занять та організації самостійної роботи.

Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації;
- виступ-інформування за темами;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване навчання. Наук. Метод. посібник. –К.: ІЗТН, 2008.

2. Борисюк А. С., Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Теорія виховання. Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти України. Чернівці, 2019. 68 с. ISBN 978-966-697-772-7
4. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб./ О.В.Скрипченко., Л.В.Долинська., В.Огороднійчук. та ін. –К: Просвіта. -416с.- 2013.
5. Вікова і педагогічна психологія : підручник / Н. М. Токарева , А. В. Шамне . - К. : , 2017. - 480 с.
6. Власенко В.В. Вчителі – учні: психологія взаємних оцінних ставлень. К., 1994.
7. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: Підручник / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Н.В. Ладогубець, Т.В. Ільїна. - К.: КондорВидавництво, 2015. - 420 с.
8. Іванцев Л.І., Іванцев Н.І. Загальна психологія: методичні рекомендації до курсу для студентів факультету математики та інформатики (спеціальності “Математика”). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2018. – 88 с.
9. Заброцький М.М. Вікова психологія. – К.: МАУП, 2013.
10. Заброцький М.М. Педагогічна психологія. – К: МАУП, 2012.
11. Зверєва І.Д., Коваль Л.Г., Фролов П.П. Діагностика моральної вихованості школярів. – К., 1995.
12. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. –К. 2002.- 212с.
13. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева – Кривий Ріг, 2013 – 223 с.

Додаткова

14. Лисянська Педагогічна психологія; МОНУ, НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2-ге вид., випр. й доп. – Київ : Каравела, 2016. – 264 с.
15. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко,Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчукта ін.— К.: Просвіта, 2001.— 416 с.
16. Іванцев Л.І., Іванцев Н.І. Навчально-методичний посібник до консультативних лекційних занять з дисципліни “Психологія” для студентів заочної форми навчання ІПОДН. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. – 100 с.

Електронні ресурси

- Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія [Електронний ресурс]: навч. посібник для студ. ВНЗ. Реком. МОНУ ЦУЛ, 2011
- Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (Курс лекцій) [Електронний ресурс]: навч. посібник для студ. ВНЗ. Реком. МОНУ ЦУЛ, 2005, 2010

Барчій М.С. Методичні матеріали для забезпечення самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни "Педагогічна психологія" напрям підготовки: 6.030103 "Практична психологія",

Барчій М.С., Алмаші С.І Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів з курсу "Педагогічна психологія" [Електронний ресурс] МДУ, 2012

Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В Педагогічна психологія: навч посібник для студ.ВНЗ. Реком. МОНУ ЦУЛ, 2012 Барчій М.С., Алмашій

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

«Відмінно» (А) – 90-100 балів. Студент має глибокі знання з тем практичних занять. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час практичного заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.

«Добре» (В) – 83-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час практичного заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при спробі застосувати отримані знання в практичній діяльності.

«Добре» (С) – 74-81 балів. Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені запитання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.

«Задовільно» (D) – 64-73 балів. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань практичного заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.

«Задовільно» (E) – 60-63 балів. Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал практичного заняття.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні

або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.

«Незадовільно» (F) – 1-34 бали. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми практичного заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу в підготовці кваліфікованих фахівців, здатних самостійно і творчо вирішувати поставлені завдання.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягає: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань виконання індивідуальних робіт з елементами наукового дослідження; підготовка та захист реферативних робіт.

Виконання завдань самостійного модулю виконується студентом згідно плану. Якість самостійної роботи оцінюється за наступною шкалою:

- огляд питань за темами та виступ на практичному занятті (30-50 балів);
- підготовка реферату, презентації, доповіді та виступ на практичному занятті (30-50 балів).

Результати самостійного модулю вносяться до журналу обліку успішності студентів і враховуються при виставленні підсумкової оцінки за опанування дисципліни.

Розподіл балів за блок самостійної роботи (при розподілі балів враховується якість виконання складових самостійної роботи):

Національна система та система ECTS	100-бальна система	Перелік виконаних складових самостійної роботи
Відмінно А	100–90	Огляд у письмовому вигляді всіх питань самостійної роботи, передбачених програмою, виступи на практичних заняттях з доповідями за питаннями самостійної роботи, підготовка реферативної роботи та виступ на практичному занятті, підготовка презентації
Добре В	89–82	Виконання зазначених завдань самостійної роботи, однак не в повному обсязі, а в такому, що становить 80-90 % від запропонованих завдань
Добре С	81–74	Підготовка письмових робіт у повному обсязі та підготовка реферативної роботи (без виступу на практичних заняттях)
Задовільно D	73–64	Підготовка письмових робіт та виступи на практичних заняттях у обсязі 50 % підготовка реферативної роботи (без виступу на практичному занятті)
Задовільно E	63–60	Підготовка письмових робіт у обсязі 50 % та підготовка реферативної роботи (без виступу на практичному занятті)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Підручники, таблиці, методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи студентів, аудіовізуальні засоби, інтернет-ресурси.

Гаврилей Вікторія Михайлівна, старший викладач кафедри історії мистецтва та соціально-гуманітарних наук.

1993 р. закінчила Прикарпатський університет імені В. Стефаника, спеціальність «Іноземні мови», викладач англійської та німецької мов

Сфери діяльності: перекладацька (переклад навчальних посібників, підручників, наукових статей); робота в якості перекладача-референта (майстер-класи з народних ремесел, музейні екскурсії, екологічні тренінги).

Юрчишин Юлія Богданівна, доцент кафедри декоративного мистецтва, кандидат мистецтвознавства, авторка наукових публікацій за темою методології навчання мистецтву у початковій та вищій школах.